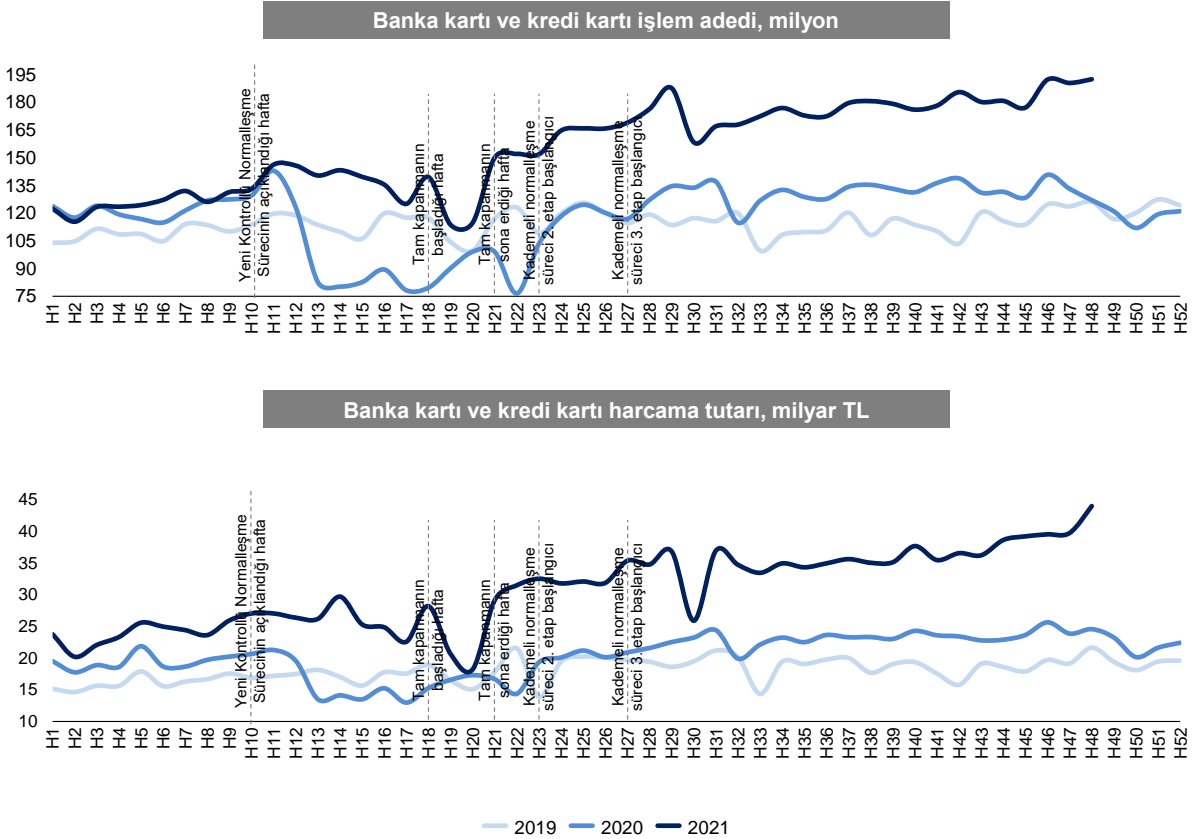

Kasım ayında internet üzerinden yapılan kartlı harcamalar bir önceki yıla göre yüzde 87 arttı

Kasım ayında kartlı harcamalar tutar ve işlem adedi olarak sınırlı seviyede değişmiş ancak, 26 Kasım haftasında kısmi yoğunluk yaşanmıştır.

Kasım ayında kartlı harcamalar geçen aya göre tutar olarak yüzde 8, işlem adedi olarak ise yüzde 0,5 artmıştır. Haftalık hareketler incelendiğinde, 5, 12 ve 19 Kasım haftalarında harcama tutarı yüzde 1, 26 Kasım haftasında ise yüzde 11 artmıştır. İşlem adedi tarafında ise 12 Kasım haftasında yüzde 9 artış görülürken, diğer haftalardaki değişimler sınırlı seviyede gerçekleşmiştir (Şekil 1).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 2019 – 2021*

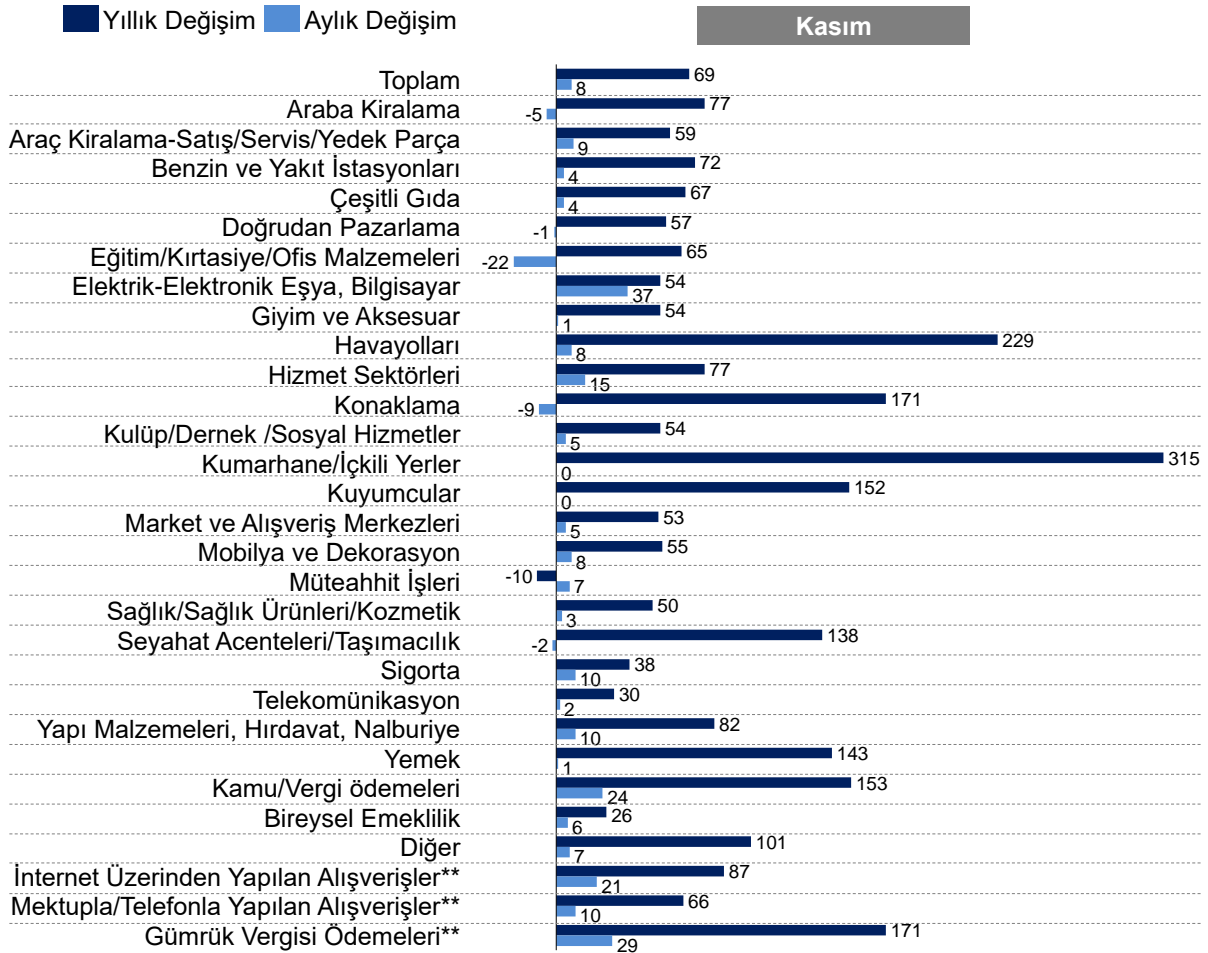
Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

(*) 2019 yılı değerleri, 4 Ocak - 27 Aralık 2019; 2020 yılı değerleri, 3 Ocak – 25 Aralık 2020; 2021 değerleri, 1 Ocak – 26 Kasım 2021 tarihlerini kapsamaktadır.

Kasım ayında en yüksek aylık artışlar elektrik-elektronik eşya ve bilgisayar harcamalarında gerçekleşmiştir.

Kasım ayı genelinde 26 harcama grubunun 2/3'ünde artış gerçekleşmiştir. Elektrik-elektronik eşya ve bilgisayar (yüzde 37) en fazla artan harcama grubu olurken, kamu/vergi ödemeleri (yüzde 24), hizmet sektörleri (yüzde 15), yapı malzemeleri, hırdavat, nalburiye ve sigorta (yüzde 10) harcamaları da yüksek oranlı artışlar kaydetmiştir. Diğer taraftan, eğitim/kırtasiye/ofis malzemeleri harcamaları geçen aya göre yüzde 22 oranında azalırken, konaklama ile araba kiralama harcamaları da düşüş gösteren diğer kalemler olmuştur (Şekil 2).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylık ve yıllık değişimleri (Kasım 2021), % *

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) Sektör kategorilerine ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak için bakınız:

https://evds2.tcmb.gov.tr/help/videos/Metaveri_K_Kartlari_Harcama_Tutari.pdf

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Kartlı harcamalar Kasım ayında yıllık bazda yüzde 69 artış kaydetmiştir.

Harcama gruplarına göre bakıldığında, Kasım ayında müteahhit işleri (yüzde 10) dışındaki kalemlerin tamamında yıllık olarak artış gözlenmiştir. En yüksek artışlar kumarhane/içkili yerler (yüzde 315), havayolları (yüzde 229), konaklama (yüzde 171), kamu/vergi ödemeleri (yüzde 153), kuyumcular (yüzde 152), yemek (yüzde 143), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 138) ve diğer (yüzde 101) hizmetlerinde görülmüştür. Bunun yanı sıra, bireysel emeklilik (yüzde 26) ile telekomünikasyon (yüzde 30) gibi sektörlerde artışların ortalamasının gerisinde olması dikkat çekmektedir (Şekil 2 ve Şekil 3).

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarlarının yıllık değişimi (Kasım 2020 – Kasım 2021), % *

	Kas.20	Ara.20	Oca.21	Şub.21	Mar.21	Nis.21	May.21	Haz.21	Tem.21	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21	Kas.21
Toplam	24,4%	15,3%	19,0%	24,1%	50,0%	79,9%	56,3%	60,1%	48,5%	55,7%	52,3%	58,7%	69,1%
Araba Kiralama	34,2%	8,0%	17,0%	19,2%	79,4%	197,2%	150,7%	144,4%	100,8%	80,6%	67,0%	60,3%	77,3%
Araç Kiralama-Satış/Servis/Yedek Parça	42,8%	28,9%	35,1%	30,9%	60,7%	100,5%	44,5%	52,3%	38,4%	53,8%	45,5%	47,9%	59,1%
Benzin ve Yakıt İstasyonları	13,1%	1,4%	5,3%	12,2%	39,6%	110,0%	92,3%	69,4%	57,4%	47,1%	50,8%	58,8%	71,8%
Çeşitli Gıda	32,0%	29,5%	37,2%	35,3%	41,6%	53,2%	50,3%	48,8%	49,7%	55,7%	54,5%	58,6%	67,1%
Doğrudan Pazarlama	28,2%	14,4%	2,6%	-2,1%	2,2%	13,2%	1,1%	7,8%	16,8%	53,0%	49,3%	68,9%	56,6%
Eğitim / Kırtasiye / Ofis Malzemeleri	1,5%	-12,2%	-3,9%	13,1%	54,3%	70,5%	23,2%	35,0%	27,8%	52,8%	65,6%	36,1%	65,2%
Elektrik-Elektronik Eşya, Bilgisayar	89,7%	93,0%	80,6%	66,8%	90,1%	82,0%	47,1%	33,7%	35,2%	38,8%	29,4%	37,3%	53,6%
Giyim ve Aksesuar	5,5%	-17,2%	-9,5%	-1,7%	70,9%	204,6%	76,5%	65,9%	51,6%	57,8%	68,0%	55,3%	53,6%
Havayolları	-39,3%	-41,1%	-46,8%	-47,9%	78,1%	1443,8%	762,5%	417,5%	177,4%	126,8%	123,8%	171,0%	228,7%
Hizmet Sektörleri	18,7%	9,0%	13,4%	11,1%	40,1%	64,0%	39,8%	43,6%	33,8%	45,9%	42,3%	56,0%	77,1%
Konaklama	-20,6%	-41,2%	-30,9%	-20,2%	82,2%	1108,6%	841,1%	369,9%	201,2%	101,6%	86,5%	101,9%	170,8%
Kulüp / Dernek / Sosyal Hizmetler	19,8%	8,7%	1,8%	0,7%	37,1%	84,7%	36,3%	98,9%	41,0%	68,1%	43,4%	23,4%	54,3%
Kumarhane /İçkili Yerler	-65,3%	-90,7%	-89,2%	-87,7%	-45,7%	152,6%	86,6%	79,6%	131,6%	97,1%	112,7%	118,6%	314,8%
Kuyumcular	-26,3%	-26,1%	42,8%	80,2%	118,3%	248,9%	76,5%	95,9%	65,4%	89,1%	82,0%	125,9%	151,6%
Market ve Alışveriş Merkezleri	56,8%	57,4%	58,1%	49,5%	29,0%	37,2%	38,8%	44,4%	42,5%	51,8%	45,6%	48,3%	52,9%
Mobilya ve Dekorasyon	44,6%	22,5%	22,7%	20,1%	71,8%	121,2%	32,1%	32,0%	22,7%	38,8%	32,1%	36,3%	55,1%
Müteahhit İşleri	203,0%	46,1%	49,4%	53,1%	83,7%	124,0%	67,2%	62,7%	41,9%	54,5%	44,9%	57,3%	-10,1%
Sağlık/Sağlık Ürünleri/Kozmetik	34,6%	18,2%	20,1%	19,9%	49,1%	159,9%	89,3%	59,6%	40,8%	51,9%	41,1%	47,9%	50,5%
Seyahat Acenteleri/Taşımacılık	-35,2%	-35,3%	-14,9%	-9,1%	41,4%	309,6%	290,1%	228,9%	96,1%	97,9%	89,0%	106,4%	138,1%
Sigorta	18,3%	14,2%	10,1%	4,4%	14,4%	24,8%	6,4%	16,2%	11,5%	27,0%	25,5%	26,2%	37,8%
Telekomünikasyon	51,3%	50,6%	60,1%	70,2%	101,9%	111,8%	66,5%	72,1%	35,2%	38,4%	28,2%	22,7%	30,5%
Yapı Malzemeleri, Hırdavat, Nalburiye	52,6%	45,7%	68,4%	57,1%	73,7%	115,2%	69,4%	66,0%	42,6%	53,7%	43,4%	56,8%	81,9%
Yemek	-10,4%	-44,9%	-39,5%	-35,7%	46,7%	290,2%	182,9%	100,5%	87,8%	83,5%	78,5%	78,3%	142,8%
Kamu/Vergi ödemeleri	-50,5%	-40,1%	-42,7%	-5,0%	25,9%	12,3%	1,9%	40,2%	33,8%	63,7%	104,7%	166,2%	153,5%
Bireysel Emeklilik	14,0%	21,3%	24,0%	21,8%	24,8%	27,0%	26,2%	29,1%	23,2%	28,6%	28,7%	24,4%	25,8%
Diğer	73,4%	60,8%	166,6%	125,9%	133,2%	145,4%	133,1%	121,3%	55,9%	77,9%	82,3%	118,4%	101,3%
İnternet Üzerinden Yapılan Alışverişler**	57,7%	61,9%	50,2%	64,3%	105,1%	84,9%	74,8%	88,2%	56,8%	66,0%	62,2%	77,2%	87,1%
Mektupla/Telefonla Yapılan Alışverişler**	40,2%	33,6%	31,7%	30,9%	52,7%	67,2%	55,4%	73,3%	57,8%	72,0%	46,2%	49,3%	66,0%
Gümrük Vergisi Ödemeleri**	-97,2%	-96,3%	-95,5%	-93,1%	-91,8%	-89,4%	-92,8%	17,2%	22,6%	23,4%	9,1%	-8,6%	171,0%

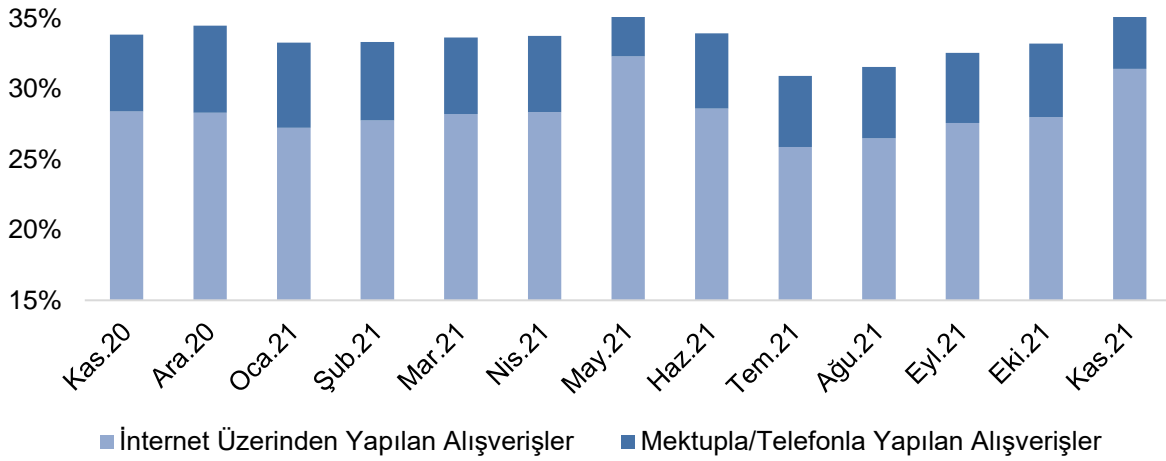
Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) Isı haritasında açık mavi ilgili sektörün aylar içindeki en yüksek değerlerini, koyu mavi ise en düşük değerlerini göstermektedir.

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Kasım ayında internet üzerinden ve mektupla/telefonla yapılan alışverişlerin payı yüzde 37'dir.

Salgınla birlikte önem kazanan online alışverişler Kasım ayında da yüksek oranda artmıştır; internet üzerinden yapılan alışverişlerin yıllık artışı yüzde 87'ye, mektupla/telefonla yapılan işlemlerinki ise yüzde 66'ya ulaşmıştır. Çevrim içi harcamaların toplam harcamalar içindeki payı Kasım 2020'de yüzde 34 iken, Kasım 2021'de yüzde 37 seviyesine yükselmiştir (Şekil 3 ve Şekil 5).

Şekil 5 - Banka kartı ve kredi kartı ile internet üzerinden veya mektupla/telefonla yapılan harcamaların payı (Kasım 2020 – Kasım 2021), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları